

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приемної комісії

22 березня 2021 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

для вступу на навчання на спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньої програми "Управління закладом освіти"

Розробник: В.Г. Алькема, докт.ekon.наук, проф.

Г.М. Пазєєва, к. екон. наук, доцент

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

управлінських технологій

(протокол № 7 від 24 березня 2021 р.)

Завідувач кафедри

В.Г. Алькема

Київ – 2021

ВСТУП

Метою вступного фахового випробування зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми "Управління закладом освіти" є виявлення рівня володіння вступниками основами управління навчальним закладом, його нормативно-правовим забезпеченням, знаннями, вміннями і навичками, здобутими ними під час отримання першої вищої освіти та досвіду управління навчально-виховною діяльністю в різних освітніх закладах, їх готовності до активного, творчого оволодіння освітньо-професійною програмою з означеного фаху.

Вимоги до здібностей та підготовленості вступників. Для успішного навчання в магістратурі вступники повинні мати повну вищу освіту за будь-яким напрямом підготовки, стажем педагогічної діяльності не менше п'яти років і мотивацію на підвищення своєї управлінської компетентності.

Характеристика змісту програми. Програма для вступного фахового випробування складається з питань нормативно-правового забезпечення управління навчальним закладом, основ менеджменту освіти, психолого-педагогічних питань, які в сукупності визначають підготовленість вступника до навчання в магістратурі Навчально-наукового інституту магістерської підготовки та післядипломної освіти Університету економіки і права "КРОК".

Програма підготовки до вступного фахового випробування складається з трьох модулів. В 1 модулі містяться знання з нормативно-правових засад регулювання освітньої діяльності; в 2 модулі — з основ менеджменту, а 3 модуль - основ психології і педагогіки.

Порядок проведення вступного фахового випробування визначається Положенням про приймальну комісію ВНЗ "Університет економіки і права "КРОК".

ПРОГРАМА

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності

Право на освіту в системі прав людини гарантії права на освіту. Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про дошкільну освіту»: зміст, структура, права і обов'язки навчального закладу. Державна регламентація діяльності навчальних закладів.

1.2 Правовий статус педагогічних, науково-педагогічних працівників: їх основні права і обов'язки

Категорії працівників освіти, їх права і обов'язки. Державні гарантії працівникам освіти. Соціальний захист працівників освіти. Вимоги до претендентів на статус педагога. Порядок відбору науково-педагогічних і педагогічних працівників. Поняття, сторони та зміст трудового договору (контракту).

МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

2.1. Методологічні основи менеджменту освіти

Управління як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій управління та менеджменту. Суб'єкт і об'єкт управління. Поняття організації: формальні і неформальні організації, прості і складні. Особливості навчальних закладів як соціально-педагогічної системи. Специфіка продукції освітніх установ - освітня послуга. Внутрішнє і зовнішнє середовище освітньої установи (організації).

2.2. Принципи та функції менеджменту

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети освітнього закладу. Поняття функцій та функціональної системи менеджменту.

Планування як загальна функція менеджменту. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види і взаємозв'язок.

Організування як загальна функція менеджменту, її сутність та місце управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, відповідальність, делегування. Види структур освітньої організації (виробнича, організаційна, технологічна, соціальна, інформаційна).

Мотивування як загальна функція управління. Значення людського фактору в управлінні освітньою організацією. Поняття мотивування. Потреба. Первинні і вторинні потреби. Стимулювання праці в закладах освіти. Види стимулів.

Поняття контролювання як загальної функції менеджменту та його місце у системі управління закладом освіти.

2.3. Система методів управління закладом освіти

Сутність і класифікація методів менеджменту.

Адміністративні методи менеджменту: організаційні (регламентування, нормування, інструктування), розпорядчі (накази, розпорядження, постановка завдань, інструктування, координація робіт), дисциплінарні дії.

Економічні методи менеджменту: плани, стимули, податки, ціни, тощо.

Соціальні методи: методи управління окремими груповими явищами і процесами; методи управління індивідуальною поведінкою.

Психологічні методи: методи формування і розвитку трудового колективу, методи гуманізації стосунків у трудовому колективі, методи психологічного спонукання, методи професійного відбору і навчання.

МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА

3.1. Психологія діяльності

Діяльність як провідний механізм розвитку психіки людини. Структура діяльності. Психологічні основи оволодіння вміннями, навичками та звичками. Роль психологічних процесів, властивостей і станів в регуляції діяльності особистості. Основні види діяльності. Сутність та зміст професійної діяльності, акмеологічні основи її вдосконалення.

3.2. Психологія спілкування

Психологічна сутність спілкування. Його функції, роль і місце в регуляції психологічної активності людини. Мова як основний засіб спілкування. Мовленнєві та немовленнєві компоненти спілкування. Зміст та характер професійно-ділового спілкування, фактори підвищення його ефективності.

3.3. Психологія групи. Управління конфліктами в групі

Поняття про малі групи, їх види, структура та розвиток. Міжособистісні стосунки в групі: лідерство, конформізм, взаємодія, груповий тиск, співробітництво, суперництво та конкуренція. Сутність конфліктів. Причини виникнення конфліктів, їх типи, структура та динаміка розвитку. Технологія управління міжособистісними та між груповими конфліктами.

3.4. Освіта як система і процес. Інноваційні технології навчання

Дидактика як теорія й практика. Сучасні дидактичні концепції та інновації. Характеристика процесу навчання, його методологічні основи, мета та функції. Особливості викладання та уміння. Форми, методи, прийоми і засоби навчання в сучасній школі. Організація самостійної начально-пізнавальної роботи школярів, фактори що забезпечують її ефективність. Інноваційні технології навчання (програмоване навчання, розвиваюче навчання, проблемне навчання, евристичне навчання, особистісно-орієнтоване навчання). Контроль і оцінювання результатів навчання учнів. Модульно-рейтингова система навчання.

3.5. Виховання: сутність, зміст, організація

Виховання як спеціально організована діяльність в цілісному педагогічному процесі. Сучасні моделі виховання. Мета, зміст, напрямки, закономірності та принципи виховного процесу. Соціальне середовище, його вплив на формування особистості. Корпоративна культура освітнього закладу - основа становлення громадянської та соціальної позиції учнів. Форми, методи та засоби виховання. Діалектика колективного та індивідуального у виховній діяльності. Органи учнівського самоврядування у виховній системі навчальних закладів.

3.6. Методи ефективної виховної діяльності

Характеристика методів виховання. Основні підходи до їх класифікації. Прийоми та засоби виховання. Особливості використання методів формування свідомості. Фактори, що забезпечують ефективність методів організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання й мотивації діяльності та поведінки. Значення контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні учнів та студентів.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1 завдання. Нормативно-правові засади регулювання освітньої діяльності.

2 завдання. Основи менеджменту освіти

3 завдання. Психологія і педагогіка

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей на вступних випробуваннях

Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління закладом освіти» та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5- бальна шкала)	Оцінка (12- бальна шкала)	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	5	10-12	180-200
добре	4	7-9	150-179
задовільно	3	4-6	120-149
незадовільно	2	1-3	100-119

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України "Про освіту" [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.osvita.org.ua/pravo/law_00/
3. Проект Закону України «Про освіту» від 04.04.2016 № 3491-д [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH2OZ7LA.html
4. Закон України "Про вищу освіту": науково-практичний коментар / За ред. В.Г. Кременя. - К. : СДМ - Студіо, 2002. - 323 с.
5. Закон України "Про вищу освіту" зі змінами № 1798-VIII від 21.12.2016 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Закон України "Про загальну середню освіту" № 651-XIV, із змінами від 4 червня 2008 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d26.htm>
7. Закон України "Про дошкільну освіту" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d25.htm>
8. Закон України "Про позашкільну освіту" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d29.htm>
7. Закон України "Про професійно-технічну освіту" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d30.htm>
8. Бордовский Н.В. Психология и педагогика: учебник/ Н.В. Бордовский С. И, Розум. - СПб Питер, 2013. - 620 с. - (Стандарт третьего поколения)
9. Гончаров М.А. Основы менеджмента в образовании: Учебное пособие/ М.А. Гончаров. - М: КНОРУС, 2006.-480 с.
10. Колесніченко Л.А. Основы психології та педагогії / Л.А. Колесніченко. - К.: КНЕУ, 2002.-157 с.
11. Маригодов В.К. Педагогика и психология: аспекты активизации творчества и готовности к профессиональной деятельности / В.К. Маригодов -К.: ВД "Профессионал", 2005. - 192 с.
12. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник/Г.М. Мешко. - 2-ге вид., стереотипне. - К.: Академвидав, 2012. - 200 с -(АЛЬМА – МАТЕР)
13. Мойсеюк Н.С. Педагогика: Навчальний посібник / Н.С.Мойсеюк– К.:2003.-615 с.
14. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии/ С.Л. Рубинштейн. -Спб.: Питер, 2012. - 705 с: ил.. - (Мастера психологии)
15. Сержожникова Р.К. Основы психології і педагогії: Навчальний посібник / Р.К. Сержожникова. - К.: ЦУЛ, 2003. - 243 с.
16. Федоров В. Д. Менеджмент закладу освіти, менеджер закладу освіти: психологічні засади / В.Д. Федоров. - Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА 2004. - 224 с.
17. Чаюн Н.С. Навчально-методичний комплекс дисципліни "Психологія та педагогіка"/ Н.С. Чаюн. - Київ, 2010. - 144 с.
18. Боголіб, Т. М. Принципи управління вузом / монографія // Т.М.Боголіб. - К. : Т-во "Знання", КОО, 2004. - 204 с.
19. Вища освіта в Україні: нормативно-правове регулювання / За ред. А.П. Зайця, В.С. Журавського. - К. : Форум, 2003. - 950 с.
20. Вища освіта в Україні / навчальний посібник // За ред. В.Г. Кременя С.М. Ніколаєнка. - К. : Знання, 2005. - 327 с.
21. Дитячий садок: управління / Упорядник Т.Вороніна. - 2-ге вид. без змін. - К. : Шкільний світ ; К. : Вид. Л.Галіцина, 2006. - 128 с. - (Бібліотека "Шкільного світу").
22. Жерносек І. П. Нова школа в Україні / І. П. Жерносек, В.М. Хайруліна. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. - 176 с.
23. Іванова І.В. Професіоналізація менеджменту / Монографія // І.В. Іванова.- К.: КНТЕУ - 2006 - 695 с.
24. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / За ред. Л.І. Даниленко В. Ф. Паламарчук. - К.: Логос, 2004. - 220 с.
25. Калініна Л. М. Технологія інформаційного управління закладом освіти / Л. М. Калініна. - Х.: Основа, 2005. - 160 с.

26. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / монографія // А.І. Кредісов, Є.Г. Панченко, В.А. Кредісов. - К. : Знання, 1999. - 556 с.
27. Крижко В. Теорія та практика менеджменту в освіті / навчальний посібник // В. Крижко. - К.: Освіта України, 2005. - 256 с.
28. Луначек В. Е. Алгоритми управління школою / В.Е. Луначек. - Х. : ВГ "Основа", 2005. - 172 с. - (Бібліотека журналу "Управління школою"; вип. 7(31)).
29. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління/ О.І. Мармаза. - Х. : ВГ "Основа", 2005. - 176 с. - (Бібліотека журналу "Управління школою" ; вип. 11(35)).
30. Пікельна В. С. Управління школою / у 2 ч. Ч. 1 / В.С. Пікельна. - Х. : ВГ "Основа", 2004. - 112 с. - (Бібліотека журналу "Управління школою" ; вип 6(18)).
31. Теоретико-прикладні аспекти управління закладами освіти / науково-методичний посібник // За ред. Л.М. Калініної. - К. : ГШ "Компанія "Актуальна освіта", 2002. -310с- (Менеджмент в освіті).
32. Технология и практика управления образовательным процессом в школе / учебное пособие / Сост. Т.В. Хуртова. - Волгоград: Учитель, 2008. -215 с. - (Из опыта работы заместителя директора).
33. Третьяков П. И. Адаптивное управление педагогическими системами / учебное пособие // П.И. Третьяков, С.Н. Митин, Н.Н. Бояринцева. - М.: Издательский центр "Академия", 2003. - 368 с.
34. Управление образовательными системами: учебное пособие / Под ред. В.С. Кукушина. - Ростов-н/Д : Издательский центр "МарТ", 2003. - 464 с.
35. Управління гімназією: досвід, проблеми, творчий пошук / практико-зорієнтований посібник. - К. : ВД Дмитра Бурого, 2000. -213 с.
36. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом / навчальний посібник // Є. М. Хриков. - К. : Знання, 2006. - 365 с.
37. Шамова Т.И. Управление образовательными системами / учебное пособие // Т.И. Шамова, П.И. Третьяков, Н.П. Капустин. - М. :Владос, 2001. - 320 с.